

Priroda zakletve u Kur'anu (Medina)

Hatib: dr. Abdulmuhsin b. Muhammed el-Kasim

13. rebiul-evel 1442. po Hidžri / 30. oktobar 2020.

Svaka hvala i zahvala pripada Allahu, Njega hvalimo, od Njega pomoć i oprost tražimo, Njemu se utječemo od zla naših duša i naših ružnih postupaka. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji nema druga, i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik, neka su na njega, njegovu časnu porodicu i njegove ashabe Allahov mir, spas i blagoslov do Sudnjega dana.

Cijenjeni vjernici! Budimo bogobožni, Allah se pokoravajmo, onako kako se od nas zahtijeva, osjećajmo Njegovo apsolutno prisustvo kada nas drugi vide i kada nas ne vide.

Uzvišeni Allah učinio je časni Kur'an vječnim dokazom i jasnom opomenom. U njemu su sadržani mnogobrojni raznovrsni iskazi upute. Božije zakletve u Kur'anu su uzvišen iskaz i jasan znak onima što za uputom i vjerom tragaju. Uzvišeni je petnaest kur'anskih sura započeo zakletvom, sve se klasificiraju kao mekanske sure. Također se Uzvišeni kune na mnogim drugim mjestima u Svojoj Knjizi, čime se vjernicima skreće pažnja na važnost zakletve, onoga čime se Uzvišeni zaklinje i onoga radi čega se zaklinje.

Uzvišeni se u Kur'anu zakleo nečim najveličanstvenijim čime se može zakleti, odnosno Svojim veličanstvenim Bićem kojem pripada svako savršeno svojstvo, kako bi naglasio važnost nečega najsvetijeg što postoji, a to su osnove vjerovanja i temelji vjere, rekavši: “I, tako Mi Gospodara neba i Zemlje, to je istina, kao što je istina da govorite!” (Ez-Zarijat, 23). Također se Uzvišeni kune Sobom kao apsolutnim Gospodarom da će ljudi biti proživljeni na Sudnjem danu: “I tako Mi Gospodara tvoga, Mi ćemo i njih (...) sakupiti” (Merjem, 68). Gospodar svjetova se potom kune

da će svako stvorenje polagati račun za svoja djela, da će se svi, bez izuzetka, Njemu vratiti: “I tako Mi Gospodara tvoga, njih ćemo sve na odgovornost pozvati za ono što su radili!” (El-Hidžr, 92–93).

Potom se Uzvišeni kune Sobom u svojstvu jedinoga božanstva da će mnogobošci odgovarati za svoja djela: “Allaha mi, bit ćete, sigurno, pitani zato što stalno laži izmišljate” (En-Nahl, 56). Također se Uzvišeni kune Sobom, kao Gospodarom svega što sunce obasjava ili mjesec osvjetljava, da je Njegova moć apsolutna i savršena, i da će sva stvorenja ponovo biti proživljena kako bi odgovarali i snosili posljedice za svoja djela, rekavši: “I Ja se kunem Gospodarom istōkā i zāpadā da ih možemo boljim od njih zamijeniti i niko Nas u tome ne može spriječiti” (El-Mearidž, 40–41).

Uzvišeni se, također, zaklinje Sobom kao Gospodarom poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, da nije pravi vjernik onaj ko ne želi prihvatiti sud Poslanika, alejhis-selam, i njegovu presudu sa zadovoljstvom izvršiti: “I tako Mi Gospodara tvoga, oni neće biti vjernici dok za sudiju u sporovima međusobnim tebe ne prihvate i da onda zbog presude tvoje u dušama svojim nimalo tegobe ne osjete i dok se sasvim ne pokore.” (En-Nisa, 65)

Uzvišeni Allah kazuje ono što želi na način kako to želi. Časni Kur’an je Njegova najveličanstvenija i najvrednija riječ, zbog čega se Uzvišeni kune Kur’anom u vezi s početkom njegovog objavljivanja: “Tako Mi Knjige jasne, Mi smo počeli da je u Blagoslovljenoj noći objavljujemo” (Ed-Duhhan, 2–3). Potom se Kur’anom kune da Poslanik, alejhis-selam, istinu govori i da je izaslan Njegovom odredbom: “Tako Mi Kur’ana mudrog, ti si, uistinu, poslanik” (Jasin, 2–3). Kur’anom se Uzvišeni kune i kada želi naglasiti istinitost Sudnjeg dana i da će zasigurno jednom nastupiti: “Tako Mi Kur’ana slavnog, oni se čude što im je došao jedan od njih da ih opominje, pa, nevjernici, govore: “To je čudna stvar: zar kad pomremo i zemlja postane? Nezamisliv je to povratak!”” (Kaf, 1–3)

Uzvišeni Allah u časnome Kur’anu također se zaklinje Knjigom u retke ispisanom, na koži razvijenoj i listovima cijenjenim; što je u rukama pisara, odnosno časnih

meleka – što je znak odabranosti i brige posvećene poslaniku Muhammedu, sallallahu alejhi ve sellem, najboljem među poslanicima i vjerovjesnicima, čiji je život bio uputa, milost i blagoslov svemu stvorenom. On je iz Božije plemenitosti izaslan ljudima, kako bi zavrijedio Džennet onaj ko bude slijedio njegovu uputu.

Život Poslanika proveden u pozivanju svoga naroda jedan je od najvećih dokaza i pokazatelja Božije uzvišenosti, naročito zbog toga što ga je u cijelosti proveo pozivajući ljude da prihvate vjeru u Allaha, krajnje iskreno i bogobojazno, zbog čega Uzvišeni Allah darova Svome Poslaniku najveći stepen u Džennetu, učini vječnom vjeru i vjerozakon koji je donio, i obeća da će se pobrinuti za one koji ga ismijavaju, kao što stoji u ajetu: “Mi ćemo te zaštititi onih koji se rugaju” (El-Hidžr, 95). Uzvišeni je zaprijetio svakom ko bude ismijavao ili vrijeđao Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da će pomen na njega biti prekinut: “Onaj koji tebe mrzi, sigurno će on bez spomena ostati” (El-Kevser, 3).

Uzvišeni, zbog toga što je Poslanikov život vredniji od svakog drugog, njime se kune rekavši: “A života Mi tvoga, oni su u pijanstvu svome lutali” (El-Hidžr, 72), odnosno, oni u svojoj zabludi lutaju. Ibn Kesir pojašnjava: “To što se Uzvišeni zaklinje Poslanikovim, sallallahu alejhi ve sellem, životom velika je počast, poseban stepen i ugled ogroman.”

Meleki, kao što nam je poznato, posebna su bića, koja svoj vijek provode klanjajući se Allahu, pri čemu ne malaksavaju. Vjerovati u njihovo postojanje jedan je od temelja islamske vjere. Kako bi se naglasila njihova odabranost, Uzvišeni se kune njima dok Mu ibadet čine u redovima pred Njim poredanim: “Tako Mi onih u redove poredanih” (Es-Saffat, 1).

Meleki se mogu podijeliti u različite vrste, shodno djelima koja im je Uzvišeni povjerio kako bi Njegove odredbe na svijetu bile izvršene. Tako se Uzvišeni kune melekima koji oblake usmjeravaju i odvrćaju: “I onih koji odvrćaju” (Es-Saffat, 2). Također se kune melekima koji neprestano ponavljaju Božije riječi: “I onih koji Opomenu čitaju” (Es-Saffat, 3). Uzvišeni se kune i melekima koji naredbe

Gospodara sprovede, odnosno onima kojima je naređeno da opskrbu stvorenjima omoguće, da pomoć donesu ili kaznu sprovedu: “I onih koji naredbe sprovode” (Ez-Zarijat, 4).

Smrt, po svojoj prirodi, strahovit je prizor gdje meleki snažno čupaju dušu umrlog, zbog čega se Uzvišeni i tim melekima kune: “Tako Mi onih koji čupaju grubo” (En-Naziat, 1). Međutim postoje i meleki koji dušu blago i nježnom rukom uzimaju: “I onih koji vade blago” (En-Naziat, 2). Također, Uzvišeni se u Kur’anu zaklinje melekima koji spuštaju dokaze, što istinu od neistine rastavljaju i koji poslanicima donose objavu koja sadrži opravdanje ili opomenu: “Tako Mi onih koji razdvajaju, i Objavu dostavljaju, opravdanje ili opomenu.” (El-Murselat, 4-6).

Pored prethodnog, kosmos je izvanredno čudnovato Božije stvorenje, u kojem se nalaze različita precizno stvorena djela koja ukazuju ljudima na veličanstvenost njegova Stvoritelja i moć Njegovu.

Nebo je nešto najveličanstvenije stvoreno, visoko je podignuto, daleko prostrano, boja sjajnih. Iznad nebesa je Gospodar naš, dok su meleki na nebu. S neba se spušta opskrba, prema njemu se uzdižu duše i djela. Tako se Uzvišeni zaklinje nebom i njegovim Stvoriteljem, te svime što je u njemu stvoreno: “I neba i Onoga Koji ga sazda” (Eš-Šems, 5). Također se kune različitim svojstvima neba, poput visine: “I svoda uzdignutog” (Et-Tur, 5); savršenosti, ljepotama i ukrasima u njemu: “Tako Mi neba punog zvjezdanih puteva” (Ez-Zarijat, 7); postojećim čudima u njemu, poput zvijezde blistave čija se svjetlost daleko vidi: “Tako Mi neba i Danice! A znaš li ti šta je Danica? Zvijezda blistava!” (Et-Tarik, 1-3); nebeskim položajima Sunca, Mjeseca i drugih nebeskih tijela: “Tako Mi nebesa sa sazviježdima” (El-Burudž, 1); opskrbom na nebu u vidu kiše: “I tako Mi neba puna kiše” (Et-Tarik, 11).

Nebo je ispunjeno zvijezdama, čijem se položajima Uzvišeni zaklinje, zbog važnosti toga pri računanju dana, mjeseci i godina: “Zaklinjem se položajima zvijezda” (El-Vakia, 75).

Zvijezde imaju svoju preciziranu putanju koja je jasno određena od Uzvišenog Gospodara. S jasne tačke izlaze na nebo, jasnom putanjom se kreću, ponizno obavljajući predodređenu funkciju, sve do zalaska s neba. Uzvišeni se kune kretanjem zvijezda: “Tako Mi onih koji plove lahko” (Ez-Zarijat, 3). Također se kune svim zvjezdanim položajima: zalaskom, plovidbom i izlaskom: “I kunem se zvijezdama – koje se skrivaju, koje se kreću i iz vida gube” (Et-Tekvir, 16). Gospodar svjetova se kune i zvijezdama koje padaju na šejtane koji krišom prisluškuju na nebu ne bi li prodrli u gajb-stvari, da je Poslanik časniji od toga da bude u zabludi ili zaluta. Odnosno, da je on iskreni kome se objava spušta koja je zaštićena zvijezdama padalicama, tako da šejtani ne mogu saznati njen sadržaj. Uzvišeni kaže: “Tako Mi zvijezde kad zapada, vaš drug nije s Pravoga puta skrenuo i nije zalutao! On ne govori po hiru svome – to je samo Objava koja mu se obznanijuje” (En-Nedžm, 1-4).

Sunce i Mjesec najveća su stvorenja na nebu. Kretanje ta dva nebeska tijela ključno je za ljudski život, zbog čega je ljudski život nezamisliv bez njihovog postojanja. Uzvišeni se njima kune kako bi naglasio tu važnost: “Tako Mi Sunca i svjetla njegova, i Mjeseca kada ga prati” (Eš-Šems, 1-2).

S druge strane, Zemlja je učinjena ravnom i posteljom stvorenjima, prostranim, pristupačnim i blagoslovljenim mjestom za život. Na njoj su razna stvorenja i životinje stvorene, dato je da rijeke i pitka voda njom teku. Tako se Uzvišeni kune Zemljom i njenom prostranošću, kao i Onim Ko ju je stvorio i takvom učinio: “I Zemlje i Onoga Koji je ravnom učini” (Eš-Šems, 6). Također se kune rastinjem koje proizvodi čist zrak koji je neophodan za opstanak života na Zemlji: “I Zemlje koja se otvara da rastinje nikne” (Et-Tarik, 12). Gospodar svjetova kune se vjetrom, čudnovatim nevidljivim stvorenjem, posredstvom kojeg Uzvišeni, nakon što odredi, šalje pobjedu, kaznu ili kišu. Uzvišeni se kune vjetrom kada uzastopno puše, jer se tako zapravo povinuje naredbi Uzvišenog izvršavajući mu povjerenje: “Tako Mi onih koji se jedan za drugim šalju” (El-Murselat, 1); kada postane snažnim odnoseći, uništavajući i potopljavajući ono što Gospodar odredi: “Tako Mi onih koji pušu

snažno” (Ez-Zarijat, 1); kada teške oblake, vjesnike kiše donose: “I onih koji teret nose” (Ez-Zarijat, 2).

Jedan od veličanstvenih dokaza Božijeg jedinstva jeste more. Iako ispunjeno vodom, nikada ne preplavi kopno uništavajući život u potpunosti. Njime plove brodovi koji su natovareni raznim Božijim blagodatima. U njemu živi daleko više stvorenja nego na kopnu. Upravo radi ovoga Uzvišeni se njime kune: “Tako Mi mora napunjenog” (Tur, 6). S druge strane, Uzvišeni je posebno odlikovao Ademovo potomstvo nad svim drugim stvorenjima, zbog čega se kune prvim njihovim staništem, dijelom zemlje važnijim od svih drugih, gradom Mekom, rekavši: “Kunem se gradom ovim – a tebi će biti dopušteno sve u gradu ovome” (El-Beled, 1–2). Potom se Uzvišeni kune praocem čovječanstva, od kojeg svaki čovjek porijeklo vodi, rekavši: “I roditeljem”, te se kune cijelim njegovim mnogobrojnim potomstvom: “I onim koga je rodio” (El-Beled, 3).

Pisanje, pero i mastilo su među najvećim blagodatima koje Uzvišeni darovao čovjeku. Posredstvom toga se dug zapisuje, vjera spoznaje, potrebe ljudi izmiruju i dr. Uzvišeni se perom i napisanim zaklinje da je Poslanik čist od svake mane koju mu neprijatelji pripisuju i da je on plemeniti poslanik koga Uzvišeni obdaru lijepim moralnom, u čemu mu nema ni premca: “Nūn. Tako Mi kalema i onoga što oni pišu, ti nisi, milošću Gospodara svoga, lud; ti ćeš, sigurno, nagradu neprekidnu dobiti, jer ti si, zaista, najljepše ćudi” (El-Kalem, 1–4).

S druge strane, konji su čovjeku korisne jahalice i srcu drag imetak. Od konja će dovijeka koristi biti, što potvrđuju riječi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: “Konji u svojim perčinima nose dobro do Sudnjega dana” (muttefekun alejhi). Uzvišeni se tim stvorenjima zaklinje u formi gdje se naglašava ono što ne mogu druge životinje učiniti, tako se kune njima dok brzo i snažno jure, kada se čuje upečatljivi zvuk njihovog disanja: “Tako Mi onih koji dahćući jure” (El-Adijat, 1); usljed čega varnice vrcaju zbog toga što imaju tvrda stopala: “Pa varnice vrcaju” (El-Adijat, 2); a potom hitrim napadima koje zorom izvode: “I zorom napadaju” (El-Adijat, 3).

Najuzvišeniji postojeći hram je El-Bejtul-ma'mur, Hram vječni, najčasnije brdo je Gora na kojoj se Uzvišeni neposredno obratio poslaniku Musau, alejhis-selam, dok je najsvetija knjiga časni Kur'an. Uzvišeni sve tri pomenute stvari objedini u jednoj zakletvi: “Tako Mi Gore, i Knjige u retke napisane, na koži razvijenoj, i Hrama poklonika punog” (Tur, 1–4).

Na tragu toga, Uzvišeni je grad Meku opisao posebnim riječima imenujući ga “sigurnim gradom” čime mu je pripisan poseban značaj: “Tako Mi smokve i masline, i Sinajske gore, i grada ovog, sigurnog” (Et-Tin, 1–3).

Uzvišeni je noć učinio vremenom smiraja i ibadeta. U to vrijeme se Allah, džellešanuhu, spušta na prvo nebu u posljednjoj trećini noći, kako bi stvorenja osjetila povjetarac Njegove milosti, što je znak Njegove plemenitosti i darežljivosti. Sama noć je, u različitim formama i dijelovima, bila predmet Božije zaklete. Uzvišeni se kune noću kada nastupa: “I noći kad ona veo diže” (Et-Tekvir, 17); kada mirno protekne: “I noći kada nestaje” (El-Fedžr, 4), kada u njoj prevlada tišina nakon što tama cijeli svijet prekrije: “I noći kada se utiša” (Ed-Duha, 2), kada se u dan pretvori: “I noći kada mine” (El-Muddessir, 33), svim dokazima i stvorenjima koje noć obavije: “I noći, i onim što ona tamom obavije” (El-Inšikak, 17). Iz ovoga vidimo da je noć, kao sve što nam donosi, jasan dokaz Božije moći.

Suprotno od noći, dan je vrijeme stvoreno za činjenje ibadeta i izvršavanje životnih obaveza. Uzvišeni se kune različitim periodima dana: ranim jutrom, poodmaklim jutrom i vremenom ikindija-namaza. Danju i noću se život odvija, a onako kako ih budemo provodili – zavrijedit ćemo vječnu sreću ili neprolaznu patnju. Tokom dana i noći javljaju se očigledni dokazi Božijeg postojanja, dok je njihova smjena dokaz Njegove svemoći. Tako se Uzvišeni zaklinje i danom i noći: “I noći kada mine, i zore kada svane” (El-Muddessir, 33–34); rumenilom večernjim što najavljuje kraj dana i početak noći: “Kunem se rumenilom večernjim” (El-Inšikak, 16); noći kada nastupa i jutrom se ozari, što je dokaz početak novog dana: “I noći kad ona veo diže, i zorom kada diše” (Et-Tekvir, 18); najčasnijim noćima godine koje su dio mjeseca zulhidždže: “I deset noći” (El-Fedžr, 2).

Posljednji čas će doći kada nastupi Sudnji dan. Tog dana svi ćemo se vratiti Gospodaru svjetova, kada ćemo polagati račun za svako počinjeno djelo, na osnovu čega ćemo biti nagrađeni ili kažnjeni. Uzvišeni se u nekoliko ajeta zakleo da će Sudnji dan sigurno jednom nastupiti, no zakleo se i samim Sudnjim danom u jednom ajetu: “I Dana već određenog” (El-Burudž, 2).

Iz svega prethodno navedenog mogli smo uočiti da se Uzvišeni kune Svojim nama vidljivim stvorenjima, no On se također zakleo i stvorenjima koje ne vidimo rekavši: “A Ja se kunem onim što vidite i onim što ne vidite” (El-Hakka, 38–39). Ova zakletva smatra se najsveobuhvatnijom u cijeloj Božijoj Knjizi.

O vjernici! Uzvišeni Allah je stvorio sva stvorenja, u savršenom obliku, a potom postavio izazov svim stvorenjima da stvore makar sitnog mrava ili zrno gorušice. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Uzvišeni Allah kaže: ‘Da li ima iko nepokorniji od čovjeka koji tvrdi da može stvoriti poput Mene! Neka stvore sitnog mrava, neka stvore zrno, pa da plod iz njega se rodi.’” (Muttefekun alejhi)

Zbog savršenosti Božijeg stvaranja, Uzvišeni se zaklinje svim stvorenjima, kao što se kune i određenim veličanstvenim stvorenjima posebno. Veličanstvena stvorenja su dokaz ljudima o Allahovom jedinstvu, snazi i svemoći, kako bi se isključivo Njemu klanjali, veličali Ga, poštovali naređenja i klonili se zabrana. Tako Uzvišeni u mudroj Knjizi kaže: “Oni ne veličaju Allaha onako kako Ga treba veličati; a čitava Zemlja će na Sudnjem danu u vlasti Njegovoj biti, a nebesa će u moći Njegovoj smotana ostati. Hvaljen neka je On i vrlo visoko iznad onih koje Njemu smatraju ravnim!” (Ez-Zumer, 67)

Poštovani vjernici! Uzvišeni Allah je sva stvorenja stvorio i zaklinje se stvorenjima kojima želi, ali Svojim robovima naređuje da se isključivo zaklinju Allahom, priznajući Mu svetost i veličanstvenost na taj način, zabranivši im da se zaklinju nečim drugim. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Ko se želi zakleti, neka se zakune Allahom ili neka se ne kune.” (Muttefekun alejhi)

Zakleti se nečim drugim mimo Allaha je oblik širka, krivovjerja. Poslanik, alejhis-salam, kaže: "Ko se zakune nečim mimo Allaha – počinio je nevjerstvo ili mnogoboštvo." (Tirmizi) Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, naređuje onom ko se zakune nečim mimo Allaha da istog trena potvrdi da vjeruje samo u Allaha, rekavši: "Ko se zakune riječima: 'Tako mi Lata ili Uzzaa', neka odmah kaže: 'Svjedočim da nema boga osim Allaha.'" (Muttefekun alejhi)

Čak kada se zaklinjemo isključivo Uzvišenim Allahom, iskazujući Mu strahopoštovanje na takav način, potrebno je da se ne kunemo, izuzev u slučaju prijekne potrebe, a ne za svaku sitnicu, kako bismo ispoštovali naredbu Uzvišenog: "A o zakletvama svojim brinite se!" (El-Maida, 89).

Uzvišeni Allah u časnom Kur'anu kaže: "Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljte mu pozdrav!" (El-Ahzab, 56) Također Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: "Ko jednom salavat na mene donese, Allah će ga blagosiljati deset puta."

Gospodaru naš, blagoslovi Muhammeda i rod Muhammedov, kao što si blagoslovio Ibrahima i rod Ibrahimov. Zaista si Ti hvaljen i slavljen. Bože moj, obaspi blagodatima Muhammeda i rod Muhammedov, kao što si obasuo blagodatima Ibrahima i rod Ibrahimov. Zaista si Ti hvaljen i slavljen. Gospodaru naš, smiluj se pravednim halifama, svim ashabima, prvim odabranim generacijama i svima onima koji ih slijede u dobru do Sudnjega dana. Uzvišeni, smiluj se i nama, učini da budemo u njihovom društvu. Uslišaj naše dove, Uzvišeni, iz Svoje plemenitosti i darežljivosti, samilosti i dobrote. Jer, Ti si Milostivi, Samilosni.

O vjernici, Allah zahtijeva da se svačije pravo poštuje, dobro čini, i da se bližnjima udjeljuje, i razvrat i sve što je odvratno i nasilje zabranjuje; da pouku primite, On vas savjetuje, zato ime Gospodara, Veličanstvenog, Svevišnjeg, često spominjite i na Njegovim blagodatima zahvaljujte Mu se da bi vam dao više darova. Uistinu molitva je najveća poslušnost. A Allah zna šta radite.

"KOLIKO GOD ZNAČAJNA ULOGA HATIBA BILA ZA USPJEH NJEGOVE HUTBE,
NIŠTA MANJE NE ZAOSTAJE NI ODABIR TEME, ODNOSNO MATERIJE
KOJU TOKOM HUTBE ELABORIRA." (PREPOROD)

HUTBE

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur'anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

